

Kúria

végzése

Az ügy száma: Bfv.III.1.347/2021/7.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Bartkó Levente, a tanács elnöke

Dr. Varga Eszter, előadó bíró

Molnár Ferencné dr., bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2022. június 8.

Az ügy tárgya: sikkasztás büntette

Terhelt(ek): I. rendű

Első fok: Pesti Központi Kerületi Bíróság, 9.B.21.697/2017/69., ítélet,
tárgyalás, 2019. szeptember 5.

Másodfok: Fővárosi Törvényszék, 24.Bf.12.552/2019/8., végzés,
nyilvános ülés, 2020. november 5.

Az indítvány előterjesztője: az I. rendű terhelt védője

Az indítvány iránya: az I. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a sikkasztás büntette miatt az I. rendű terhelt és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben az I. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Pesti Központi Kerületi Bíróság 9.B.21.697/2017/69. számú ítéletét, valamint a Fővárosi Törvényszék 24.Bf.12.552/2019/8. számú végzését az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

[1] A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2019. szeptember 5-én kihirdetett 9.B.21.697/2017/69. számú ítéletével az I. rendű terheltet sikkasztás büntette [Btk. 372. § (4) bekezdés a) pont] miatt 500 napi tétel, napi tételenként 1.000 forint, összesen 500.000 forint pénzbüntetésre ítélte. Rendelkezett a pénzbüntetés meg nem fizetése esetén az átváltoztatásról, és a bűnügyi költség viseléséről.

[2] Védelmi fellebbezés alapján eljárva a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2020. november 5-én meghozott 24.Bf.12.552/2019/8. számú végzésével az elsőfokú ítéletet az I. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta azzal, hogy a bűncselekmény jogszabályi hivatkozásánál feltüntette a Btk. 372. § (1) bekezdés II. fordulatát is.

[3] Az eljárt bíróság által megállapított irányadó tényállás lényege a következő.

– Az I. rendű terhelt 2009. február 18. napjától 2014. január 11. napjáig volt egy korlátolt felelősségű társaság ügyvezetője.

- Az I. rendű terhelt mint a cég bejegyzett képviselője lízingbevevőként 2013. április 3. napján lízingszerződést kötött egy Mercedes típusú személygépjármű finanszírozására a bank sértettel mint lízingbeadóval.
- A szerződés szerint a bank 84 havi futamidőre 7.000.000 forint lízingkölcsönt nyújtott a kft. részére. Az I. rendű terhelt mint magánszemély a szerződéskötés napjával megegyező napon aláírt egy készfizető kezességi megállapodást is a bankkal.
- Az I. rendű terhelt által képviselt kft. a lízingszerződéssel finanszírozott gépjárművet átvette, a lízingdíjat 2014 júniusáig rendszeresen, ezt követően rendszertelenül fizette. Az I. rendű terhelt a gazdasági társaságot 2014. január 11. napján értékesítette egy egyéb érdekelt személy részére, azonban a banktól lízingbe vett gépkocsi továbbra is a használatában maradt anélkül, hogy a bank felé a lízingszerződésben vállalt ezirányú bejelentési kötelezettségének eleget tett volna.
- A bank a lízingszerződést a felhalmozott 6.570.857 forint tartozásra figyelemmel 2014. október 27. napján felmondta.
- Az I. rendű terhelt azonban még ezt megelőzően, 2014. február 1. napján a fenti Mercedes személygépjárművet a sértett tudta és beleegyezése nélkül abból a célból, hogy felhagyjon a gépjármű feletti rendelkezési jogával, átadta egy másik egyéb érdekelt személy részére.
- Az I. rendű terhelt a sikkasztást 9.337.000 forint értékre követte el, mely a gépjármű lefoglalásával és a sértett részére történő kiadással megtértült.

II.

[4] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen az I. rendű terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt tartalma szerint a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjára hivatkozással, elsődlegesen az I. rendű terhelt felmentése, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése, és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítása érdekében.

[5] Indokai szerint a gépjárművet nem az I. rendű terhelt, hanem a kft. lízingelte. Az I. rendű terhelt a cégben meglévő üzletrészt eladta, a gépjárművet pedig az akkori ügyvezető meghatalmazása alapján adta át használatra harmadik személynek.

[6] A gépjárművel tehát a kft. volt jogosult rendelkezni, és nem az I. rendű terhelt. Amikor az I. rendű terhelt eladta az üzletrészt, megszűnt az ügyvezetői tisztsége, ezáltal a gépjármű feletti rendelkezési jogosultság is elvesztette.

[7] A lízingszerződés nem zárta ki, hogy a kft.-ben változzon a tulajdonos személye, mivel a cég mint jogi személy lízingelte a gépjárművet.

[8] Hivatkozott az eljárás során becsatolásra került meghatalmazásra, mely 2014. január 11. napján kelt, és amelyben az egyéb érdekelt személy a kft. új tulajdonosa, ügyvezetője meghatalmazza az I. rendű terheltet, hogy a gépjármű kölcsönadása ügyében eljárjon.

[9] A Legfőbb Ügyészség BF.1443/2021/2. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartotta.

[10] Az ügyészi álláspont szerint az I. rendű terhelt bűncselekmény hiányában történő felmentését célzó védői érvelés megegyezik az I. rendű terhelt alapügyben előterjesztett védekezésével, amelyet az eljáró bíróságok már mérlegeltek.

[11] Kifejtette, hogy az I. rendű terhelt a lízingszerződés alapján az általa képviselt gazdasági társaság birtokába került idegen dolgot jogszerűen birtokolta. Az I. rendű terhelt azonban 2014. január 11. napjától már nem volt a kft. képviselője, a használatában lévő lízingelt gépkocsi birtoklásával továbbra sem hagyott fel, majd azt 2014. február 1. napján a másik egyéb érdekelt személynek a sértett tudta és beleegyezése nélkül átadta.

[12] Az I. rendű terhelt magatartása, amelyre őt sem a jogszabály, sem az arra jogosult nem jogosította fel, azt eredményezte, hogy a tulajdonos dolog feletti tényleges uralma megszűnt, az végleg kikerült a rendelkezése alól, azaz az eredeti tulajdoni állapot megszűnt.

[13] Ezért az I. rendű terhelt – az alapügyben eljáró bíróságok jogi álláspontjától eltérően – a sikkasztás törvényi tényállásában büntetni rendelt jogtalan eltulajdonítás elkövetési magatartást tanúsította azzal, hogy a gépkocsit a másik egyéb érdekelt személy részére abból a célból adta át, hogy ekként felhagyjon a gépjármű feletti rendelkezési jogával.

[14] Mindezek alapján a megtámadott határozat hatályában fenntartását indítványozta.

[15] A Legfőbb Ügyészség átiratára az I. rendű terhelt védője észrevételt tett, melyben lényegében az indítványban foglaltakat ismételte meg.

[16] A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 660. § (1) bekezdése alapján tanácsulésen bírálta el.

III.

[17] A felülvizsgálati indítvány nem alapos.

[18] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozattal szemben jogi – nem ténybeli – okból terjeszthető elő. Kizárólag a Be. 649. §-

ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

[19] A Be. 650. § (2) bekezdése szerint felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható. A jogkövetkeztetések – így a bűnösség vagy a jogi minősítés megállapításának – helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapján vizsgálható.

[20] A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét.

[21] Nem sértett törvényt az eljáró bíróság, amikor az I. rendű terhelt bűnösségét sikkasztás büntetében megállapította, az elkövetési magatartás megjelölése azonban az alábbiak szerint pontosítandó.

[22] A Btk. 372. § (1) bekezdése értelmében, aki a rábízott idegen dolgot jogtalanul eltulajdonítja, vagy azzal sajátjaként rendelkezik, sikkasztást követ el. A (4) bekezdés a) pontja szerint a büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a sikkasztást jelentős értékre követik el.

[23] A sikkasztás esetében idegennek az a dolog tekintendő, ami nem az elkövető, hanem más személy tulajdonában áll. A rábízás helyes értelmezése szerint a dolog tulajdonosa a tulajdonjog egyik őt megillető részjogosítványát, a birtoklás jogát ruházza át a másik személyre, így a rábízás folytán a dolog birtokba vétele, a dolog feletti tényleges (fizikai) hatalom megszerzése megtörténik. A rábízás nem változtatja meg a dolog feletti tulajdonjogot, hanem annak részjogosultságaiból (birtoklás, használat, hasznok szedése, rendelkezési jog) kizárólag a birtoklás jogát engedi át, a dolog továbbra is a rábízó személy tulajdonában, rendelkezési joga alatt marad. A rábízással a számára idegen dolog az elkövető birtokába jogszerűen került, a rábízás alapján azonban kizárólag a dolog feletti birtoklás részjogosítványát szerzi meg, annak használata, hasznainak szedése, vagy esetleges elidegenítése, a dolog feletti rendelkezés joga továbbra is a rábízónál marad, kivéve, ha ezen egyes részjogosultságokat jogszerűen, jogszabály alapján, szerződéssel vagy egyoldalú jognyilatkozattal a birtokosra ruházza át.

[24] A jogtalan eltulajdonítás akkor valósul meg, ha az elkövető a dolog feletti rendelkezési jogot olyan módon gyakorolja, hogy annak következtében az eredeti tulajdonállapot megszűnik, és egy új jön létre. Lényeges feltétel, hogy az elkövetőt ezen részjogosultság gyakorlására sem jogszabály, sem az arra jogosult nem jogosítja fel.

[25] A sikkasztás elkövetési magatartásaként megjelölt sajátjakénti rendelkezés akkor valósul meg, ha az elkövető a rábízott, számára idegen dolog vonatkozásában a jogosult felhatalmazása nélkül olyan magatartást tanúsít, amelyre csak a tulajdonos vagy az ő felhatalmazása alapján más, erre feljogosított személy lenne jogosult, a birtoklás jogán túl egyéb tulajdonosi részjogosultságokat gyakorol anélkül, hogy az a dolog tulajdonjogában végleges változást eredményezne. A sajátjakénti rendelkezés megvalósulhat a használat, a

hasznok szedése, vagy az olyan rendelkezés jogosultságának gyakorlásával, amely nem jár a tulajdonjogban történő változással, a dolog elidegenítésével (pl. biztosítékként adás).

[26] Az irányadó tényállás szerint az I. rendű terhelt számára a lízingszerződés tárgyát képező gépjármű idegen dolog volt. Az I. rendű terhelt mint a kft. bejegyzett képviselője 2013. április 3. napján lízingszerződést kötött egy Mercedes típusú személygépjármű finanszírozására a bank sértettel, mint lízingbeadóval. A finanszírozott összeg kft. általi visszafizetéséig azonban a gépjármű a bank sértett tulajdonában maradt.

[27] Következésképpen aki a lízingelt idegen dolgot birtokolja, őrzi, kezeli (használja), arra a dolog nyilvánvalóan rá van bízva. Jelen ügyben az I. rendű terhelt által képviselt kft. a lízingszerződéssel finanszírozott gépjárművet átvette, a bank sértett kétségkívül rábízta a lízingszerződés tárgyát képező gépjárművet a kft.-re, így az az I. rendű terhelt mint a kft. nevében eljáró képviselő számára is rábízott idegen dolog volt.

[28] A sikkasztásként minősített cselekmény vonatkozásában a tényállás rögzíti, hogy az I. rendű terhelt a sértett tudta és beleegyezése nélkül abból a célból, hogy felhagyjon a gépjármű feletti rendelkezési jogával, azt átadta egy másik egyéb érdekelt személy részére.

[29] Az I. rendű terhelt szándéka ekként a sértett tulajdonjogának megsértésére irányult a tulajdonjog fenntartásának kikötésével lízingbe adott személygépjármű harmadik személy részére történő átadásával. A vele szemben fellépő sértettnek nem tudta a gépjárművet visszaszolgáltatni, az pedig már további harmadik személytől történő lefoglalás útján került vissza a sértetthez.

[30] Kétségtelen, hogy az I. rendű terhelt annak ellenére, hogy a gépjármű felett tényleges tulajdonosi hatalommal nem bírt, a birtoklás kihasználásával oly módon rendelkezett, mely a tulajdonosnak (bank) a dolog feletti jog szerinti uralmából való végleges kizárását célozta, és arra alkalmas is volt.

[31] A Kúria ezzel összefüggésben osztotta a Legfőbb Ügyészség átiratában kifejtetteket, miszerint az I. rendű terhelt magatartása a sikkasztás elkövetési magatartásai közül nem a sajátjakénti rendelkezést, hanem a jogtalan eltulajdonítást valósította meg.

[32] Ekként a jogerős határozat történeti tényállása a sikkasztás elkövetési magatartásának valamennyi olyan tényállási elemét tartalmazza, amely az I. rendű terhelt cselekményének törvényes minősítéséhez szükséges volt.

[33] Nem sértett törvényt tehát az eljáró bíróság, amikor az I. rendű terhelt bűnösségét sikkasztás büntetében megállapította, melynek helyes minősítése a Btk. 372. § (1) bekezdés I. fordulatába ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő sikkasztás büntette.

[34] Ez azonban csupán olyan minősítési hiba, ami nyilvánvalóan nem eredményezett törvénysértő büntetést. A bűnösség nem változott, a helyes minősítéshez (elkövetési

magatartáshoz) képest is az ugyanazon büntetési tételkeret szerint kiszabott büntetés törvényes.

[35] A védő az indítványában részben a tényállás megalapozottságát is vitatta, a bizonyítást, a bizonyítékok értékelését kifogásolta. Ekként a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem állapítható meg az I. rendű terhelt terhére a sikkasztás büntette, amit alátámaszt az eljárás során előterjesztett, a kft. új ügyvezetője által az I. rendű terhelt részére adott meghatalmazás is a gépjármű kölcsönadása vonatkozásában.

[36] Erre azonban a felülvizsgálati eljárásban nincs lehetőség, az indítvány e részében törvényben kizárt. A Be. 659. § (1) bekezdése alapján a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó.

[37] Ez azt jelenti, hogy felülvizsgálatban a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének, valamint ezen keresztül a bűnösség kérdésének vitatására.

[38] Következésképpen a jogerős ítéleti tényállás támadása az eljárt bíróság mérlegelési tevékenységének kifogásolásán keresztül felülvizsgálati eljárásban eredményre nem vezethet.

[39] Ekként a Kúria – miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján a megtámadott határozatot az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.

IV.

[40] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[41] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Dr. Bartkó Levente s.k. a tanács elnöke, Dr. Varga Eszter s.k. előadó bíró, Molnár Ferencné dr. s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő

BÉ